

VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS DIREKTORIAUS
Į S A K Y M A S

**DĖL NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS PRIPAŽINIMO LIETUVOS
RESPUBLIKOJE TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2013 m. gruodžio 23 d. Nr. B1-817
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2, 9, 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo (Žin., 2013, Nr. [107-5276](#)) 2 straipsnio 3 dalimi ir 4 straipsnio 2 dalimi, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. 744 (Žin., 2000, Nr. [53-1537](#); 2011, Nr. [70-3314](#)), 20.3 punktu:

1. T v i r t i n u pridedamą Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašą.

2. P a v e d u:

2.1. įsakymo vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto skyriui ir Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje komisijai;

2.2. įsakymo vykdymo kontrolę Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus pavaduotojui pagal administruojamą sritį.

3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2014 m. sausio 1 d.

DIREKTORIUS

JONAS MILIUS

PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos
direktorius 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu
Nr. B1-817

NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato požeminio vandens pripažinimo natūraliu mineraliniu vandeniu Lietuvos Respublikoje sąlygas ir tvarką.

2. Aprašas taikomas maisto tvarkymo subjektams, siekiantiems Lietuvos Respublikoje požeminį vandenį pripažinti natūraliu mineraliniu vandeniu, Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje komisijai (toliau – Komisija), valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, vykdamą šiame Apraše nurodytas funkcijas.

3. Lietuvos Respublikoje požeminį vandenį natūraliu mineraliniu vandeniu pripažįsta ir Natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje pažymėjimą (toliau – Pažymėjimas) išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT), gavusi Komisijos, kurią sudaro ir kurios nuostatus tvirtina VMVT direktorius įsakymu, išvadą.

4. Pažymėjimas išduodamas neterminuotam laikui, išskyrus Aprašo 14.4 punkte nurodytu atveju.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

Maisto tvarkymo subjektas – atitinka maisto verslo operatoriaus sąvoką, apibrėžtą 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463).

Trečioji valstybė – valstybė, kuri nėra Europos Sąjungos narė, taip pat nėra Europos ekonominės erdvės valstybė.

II. DOKUMENTŲ PATEIKIMO TVARKA

6. Maisto tvarkymo subjektas, siekiantis požeminį vandenį pripažinti Lietuvos Respublikoje natūraliu mineraliniu vandeniu ir gauti Pažymėjimą, VMVT pateikia:

6.1. prašymą požeminį vandenį pripažinti natūraliu mineraliniu vandeniu, kuriame turi būti nurodytas šaltinio, iš kurio gaunamas požeminis vanduo, pavadinimas ir tam šaltiniui priklausančio gręžinio unikalus numeris, požeminio vandens naudojimo vietovė, natūralaus mineralinio vandens prekės aprašas (prekybinis pavadinimas) ir aprašytas natūralaus mineralinio vandens paruošimo būdas, taip pat būdas, kuriuo maisto tvarkymo subjektas nori gauti informaciją, susijusią su Pažymėjimo išdavimu;

6.2. požeminio vandens geologinių, hidrogeologinių ir gavybos sąlygų, vandens fizikinių, cheminių, fizikocheminių savybių ir mikrobinės sudėties įvertinimo ataskaitą (toliau – ataskaita) pagal Lietuvos higienos normos HN 28:2003 „Natūralaus mineralinio vandens ir šaltinio vandens naudojimo ir pateikimo į rinką reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos

ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. V-758 (Žin., 2004, Nr. [7-154](#)), 1 priedo 6–8 punktuose nurodytus natūralaus mineralinio vandens reikalavimus ir kriterijus. Iš ataskaitoje pateikiamų duomenų (Aprašo 1 priedas) ir jų analizės turi būti aišku, kad požeminis vanduo atitinka Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1 priedo 1–5 punktuose suformuluotą natūralaus mineralinio vandens apibrėžimą, t. y.:

6.2.1. požeminio vandens telkinio geologinių ir hidrogeologinių sąlygų analizės duomenys ataskaitoje turi nedviprasmiškai pagrįsti išvadą, kad požeminis vanduo yra gaunamas iš vieno erdvės ir kiekio atžvilgiu apibrėžto požeminio telkinio, kurio susidarymo, slūgsojimo ir vandens apykaitos sąlygos yra ištirtos, žinomos ir lemia tam tikro hidrocheminio tipo požeminio vandens formavimąsi;

6.2.2. ataskaitoje taip pat būtina pagrįsti išvadą, kad regioninės geologinės sandaros ir hidrogeologinės natūralaus mineralinio vandens telkinio slūgsojimo sąlygos visiškai užtikrina požeminio vandens apsaugą nuo antropogeninės (mikrobinės ir cheminės) taršos, atsižvelgiant į galimą ūkinės veiklos poveikį, teršalų migracijos galimybes visame požeminio vandens telkinio regione;

6.2.3. ataskaitoje turi būti duomenys apie požeminio vandens telkinio (regioninę) ir šaltinio (lokaliją) geologinę, hidrogeologinę ir hidrologinę situaciją ir apie vandens šaltinio kaptavimo įrenginių, vandens apskaitos ir tiekimo paruošimui įrenginių (siurblių, vamzdyno) techninę būklę, juos papildantys ir patvirtinantys vandens fizikinių, cheminių ir fizikocheminių savybių tyrimų rezultatai turi pagrįsti išvadą, kad tas vanduo yra natūraliai švarus ir kad nėra jokių vandens regioninės ar vietinės antropogeninės taršos požymių. Galimą vandens teršimą ir nepakankamą požeminio vandens apsaugą nuo aplinkos įtakos parodo rastos antropogeninės kilmės organinės medžiagos, išvardytos Aprašo 1 priedo 2.4.3 punkte, požeminio vandens mėginiuose, paimtuose jo gavybos vietoje;

6.2.4. ataskaitoje turi būti bandymais pagrįsta išvada, kad požeminio vandens ėmimo iš versmių, galerijų ar gręžinių sąlygos yra suderintos su realia hidrodinamine situacija, ir kad esant įvairiems šaltinio debitams, į kaptavimo įrenginius negali patekti kitoks nei naudojamo požeminio telkinio vanduo;

6.2.5. natūralaus mineralinio vandens savybės (įskaitant temperatūrą, kitus fizikinius, cheminius, fizikocheminius parametrus) jo natūralaus ištakio ar kaptavimo vietoje gali keistis tik dėl gamtinių veiksnių įtakos, jų turi neveikti galimi vandens debito svyravimai. Toleruotinos tokios gaunamo natūralaus mineralinio vandens cheminės sudėties gamtinių svyravimų ribos: mineralinių medžiagų koncentracija (apskaičiuota kaip sausoji liekana) ir pagrindinių sudedamųjų dalių (pirmiausia Na^+ , Ca^{2+} , Mg^{2+} , Cl^- , SO_4^{2-} ir HCO_3^-) koncentracijų vertės didesnės ar mažesnės 20 proc. Priimant sprendimą dėl natūralaus mineralinio vandens sudėties pastovumo, turi būti atsižvelgta į faktines koncentracijų vertes. Šiems duomenims vertinti ataskaitoje turi būti pateikti požeminio vandens tyrimų rezultatai. Minimalus mėginių skaičius ir tyrimų trukmė nustatomi atsižvelgiant į konkrečias požeminio vandens telkinio formavimosi sąlygas ir numatomą paimti iš jo vandens kiekį:

6.2.5.1. gerai izoliuotų ir hidrochemiškai vienalyčių telkinių požeminio vandens savybės turi būti ištirtos ne mažiau kaip 6 kartus per ne trumpesnę kaip 30 dienų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.5.2. hidroinjekcinių ir hidrochemiškai nevienalyčių daugiasluoksnių požeminio vandens telkinių požeminio vandens savybės turi būti ištirtos ne mažiau kaip 30 kartų per ne trumpesnę kaip 90 dienų laikotarpį, vykdant numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus;

6.2.5.3. atvirų, neapsaugotų požeminio vandens telkinių (šaltinių ar pirmo vandeningo sluoksnio (gruntinio) vandens) požeminio vandens savybės turi būti tirtos ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį

per ne trumpesnį kaip 2 metų laikotarpį, vykdamas numatomo paimti vandens kiekio išpumpavimus. Ataskaitoje būtina pateikti: daugkartiniais cheminiais ir fizikocheminiais tyrimais pagrįstą natūralaus mineralinio vandens analitinę kompoziciją, kuri bus nurodoma etiketėse, išvardijant pagrindines vandens sudedamąsias dalis ir jų koncentracijų vertes; galimą išgauti natūralaus mineralinio vandens kiekį, vandens paėmimo optimalų režimą ir rekomendacijas požeminio vandens stebėsenai (monitoringui);

6.2.6. ataskaitoje turi būti pateiktos požeminio vandens pagrindinių sudedamųjų dalių koncentracijų kitimo tendencijos;

6.2.7. jeigu to paties požeminio telkinio vanduo gaunamas ne vienu kaptazo įrenginiu, tai kiekvienu kaptazo įrenginiu gaunamas vanduo turi būti ištirtas ir apibūdintas ataskaitoje pagal Aprašo 1 priedo 2.4.1 ir 2.5 punktuose išvardytus rodiklius;

6.2.8. ataskaitoje turi būti patvirtinta, kad įgyvendintos visos priemonės, skirtos apsaugoti požeminio vandens šaltinį nuo taršos, kad požeminio vandens šaltinio sanitarinės apsaugos zonos įsteigtos ir registruotos;

6.2.9. ataskaitoje turi būti pateiktos požeminiame vandenyje rastų Aprašo 1 priedo 2.4.2 punkte išvardytų gamtinių sudedamųjų dalių koncentracijų vertės, kad, atsižvelgiant į jų toksiškumą, būtų galima įvertinti, ar tos sudedamosios dalys nekels rizikos natūralaus mineralinio vandens vartotojų sveikatai;

6.2.10. vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 28:2003 14 punkto ir 1 priedo 5 bei 8 punktų reikalavimais, ataskaitoje daugkartiniais mikrobiologiniais tyrimais turi būti pagrįsta išvada, kad požeminiame vandenyje jo gavybos vietoje kolonijas sudarančių vienetų skaičius yra pastovus ir atitinka įprastą to vandens kolonijas sudarančių vienetų skaičių, kad vandenyje nėra parazitų, patogeninių bei kitų mikroorganizmų, galinčių rodyti fekalinės vandens taršos požymius. Taip pat turi būti pateiktas rekomenduojamas gaunamo vandens mikrobinės sudėties stebėsenos (monitoringo) tvarkos projektas;

6.2.11. radiologiniais tyrimais ataskaitoje turi būti pagrįsta išvada, kad požeminis vanduo atitinka Lietuvos higienos normos HN 85:2011 „Gamtinė apšvita. Radiacinės saugos normos“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. V-890 (Žin., 2011, Nr. [124-5917](#)), reikalavimus. Taip pat turi būti pateiktas rekomenduojamas gaunamo vandens radiologinės stebėsenos (monitoringo) tvarkos projektas;

6.2.12. ataskaitoje analizuojami požeminio vandens mėginių fizikiniai, cheminiai, fizikocheminiai ir mikrobiologiniai tyrimai turi būti atlikti akredituotose ir leidimus požeminį vandenį tirti turinčiose bandymų laboratorijose, akredituotais tyrimo metodais, o jei tokių nėra – taikant kitus validuotus metodus.

6.2.13. ataskaitos išvados, nurodytos Aprašo 6.2.1–6.2.8 punktuose, turi būti raštu suderintos su Lietuvos geologijos tarnyba prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos;

6.2.14. ataskaitos išvada, nurodyta Aprašo 6.2.11 punkte, turi būti raštu suderinta su Radiacinės saugos centru;

6.2.15. jeigu požeminis vanduo yra gaunamas iš trečiosios valstybės žemės gelmių, ataskaitoje taip pat turi būti visi duomenys, kuriais vandens gavybos šalies atsakinga institucija rėmėsi, išduodama Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1.2 punkte nurodytą patvirtinimą, kad požeminio vandens naudojimas ir jo patikrinimai vykdomi pagal Lietuvos higienos normos HN 28:2003 2 priedo 2 punkto reikalavimus;

6.3. jeigu požeminis vanduo yra gaunamas iš trečiosios valstybės žemės gelmių:

6.3.1. vandens gavybos valstybės paskirtos (notifikuotos) atsakingos institucijos išduotą patvirtinimą, nurodytą Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1.2 punkte. Gali būti pateikti ir

dviejų vandens gavybos valstybės paskirtų (notifikuotų) atsakingų institucijų patvirtinimai: pirmasis, deklaruojantis gaunamo požeminio vandens atitiktį Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1 priedo 1–5 punktuose suformuluotam natūralaus mineralinio vandens apibrėžimui, antrasis, patvirtinantis, kad požeminio vandens naudojimas ir jo patikrinimai vykdomi pagal Lietuvos higienos normos HN 28:2003 2 priedo 2 punkto reikalavimus. Pateikiami dokumentų originalai (arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintos jų kopijos) su vertimu į lietuvių kalbą;

6.3.2. natūralaus mineralinio vandens etiketės projektą lietuvių kalba.

III. PAŽYMĖJIMO IŠDAVIMO IR PAŽYMĖJIMO GALIOJIMO PANAIKINIMO TVARKA

7. VMVT, gavusi Aprašo 6 punkte nurodytą maisto tvarkymo subjekto prašymą ir prie jo pridedamus dokumentus, per 5 darbo dienas įvertina, ar pateikti visi, iki galo ir teisingai užpildyti šio Aprašo 6 punkte nurodyti dokumentai, o pateiktos dokumentų kopijos nekelia abejonių dėl jų tikrumo.

8. Jei VMVT nustato, kad maisto tvarkymo subjektas pateikė ne visus, ne iki galo ar neteisingai užpildytus dokumentus, pateiktos dokumentų kopijos kelia pagrįstų abejonių dėl jų tikrumo, nustato ne mažesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkstamiems dokumentams ir (ar) informacijai pateikti ir per Aprašo 7 punkte nustatytą terminą apie tai informuoja maisto tvarkymo subjektą prašyme nurodytu būdu. Tokiu atveju terminas, per kurį Aprašo 6 punkte nurodytas prašymas ir prie jo pridedami dokumentai turi būti išnagrinėti, skaičiuojamas nuo visų reikalingų ir tinkamai įformintų dokumentų ir (ar) informacijos gavimo dienos.

9. Jei maisto tvarkymo subjektas per Aprašo 8 punkte nustatytą terminą nepateikia trūkstamų dokumentų ir (ar) informacijos, VMVT natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje procedūrą nutraukia ir apie tai prašyme nurodytu būdu informuoja maisto tvarkymo subjektą per 3 darbo dienas nuo šio termino pabaigos.

10. Pagal Aprašo 6 punkto reikalavimus pateikti dokumentai perduodami Komisijos sekretoriui.

11. Komisija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Aprašo 6 punkte nurodyto prašymo ir prie jo pridedamų dokumentų gavimo dienos išnagrinėja juos, parengia išvadą dėl natūralaus mineralinio vandens pripažinimo Lietuvos Respublikoje (toliau – išvada dėl pripažinimo) ir pateikia ją VMVT.

12. VMVT, remdamasi Komisijos išvada dėl pripažinimo, priima sprendimą išduoti Pažymėjimą (Aprašo 2 priedas) arba jo neišduoti. Tokį sprendimą VMVT priima laikydamasi 30 dienų termino, skaičiuojamo nuo visų maisto tvarkymo subjekto tinkamai įformintų dokumentų gavimo VMVT dienos. Apie priimtą sprendimą VMVT informuoja maisto tvarkymo subjektą prašyme nurodytu būdu.

13. VMVT maisto tvarkymo subjektui išduoda Pažymėjimą, jei siekiamas pripažinti natūralus mineralinis vanduo atitinka jam teisės aktų keliamus reikalavimus.

14. VMVT maisto tvarkymo subjektui neišduoda Pažymėjimo, jeigu siekiamas pripažinti natūralus mineralinis vanduo neatitinka jam teisės aktų keliamų reikalavimų. Tokio sprendimo priėmimo atveju VMVT nurodo atsisakymo išduoti Pažymėjimą motyvus bei šio sprendimo apskundimo tvarką.

15. VMVT panaikina Pažymėjimo galiojimą, jei:

15.1. nustato, kad tuo Pažymėjimu pripažintas natūralus mineralinis vanduo nebeatitinka Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1 priedo 1–5 punktuose suformuluoto natūralaus mineralinio vandens apibrėžimo;

15.2. gauna maisto tvarkymo subjekto prašymą panaikinti Pažymėjimo galiojimą;

15.3. maisto tvarkymo subjektas be raštu nurodytų svarbių priežasčių daugiau kaip 60 dienų neatvyksta atsiimti išduoto Pažymėjimo;

15.4. maisto tvarkymo subjektas, vadovaujantis Lietuvos higienos normos HN 28:2003 1.2 punktu, iki nustatyto penkerių metų laikotarpio pabaigos VMVT nepateikia iš trečiųjų šalių importuojamo Lietuvos Respublikoje pripažinto natūralaus mineralinio vandens gavybos šalies atsakingos institucijos atnaujinto patvirtinimo.

16. Sprendimas panaikinti Pažymėjimo galiojimą turi būti surašomas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kurią VMVT nustato Aprašo 10 punkte nurodytas aplinkybes. VMVT sprendimą, kuriame nurodytas Pažymėjimo galiojimo panaikinimo pagrindas bei šio sprendimo apskundimo tvarka, maisto tvarkymo subjektui išsiunčia registruotu laišku.

IV. PAŽYMĖJIMO PATIKSLINIMO TVARKA

17. Pažymėjimas patikslinamas išduodant naują Pažymėjimą, jeigu pasikeičia Pažymėjime nurodytas maisto tvarkymo subjekto pavadinimas, adresas, įmonės kodas (suteiktas naujas kodas) ar kiti duomenys apie maisto tvarkymo subjektą, taip pat ištaisant rašybos netikslumus.

18. Maisto tvarkymo subjektas, norintis patikslinti Pažymėjimą, pateikia VMVT motyvuotą prašymą, nurodydamas pasikeitusius ar netikslus duomenis, o, jei reikia, ir tai patvirtinančius dokumentus, ir mokėjimo pavedimą su banko žyma arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava. Nustatyto dydžio valstybės rinkliava nemokama, jei rašybos netikslumas buvo padarytas dėl VMVT kaltės.

19. VMVT patikslina Pažymėjimą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dokumentų, nurodytų Aprašo 13 punkte, gavimo dienos. Nustačiusi, kad pateikti ne visi ar netinkamai įforminti dokumentai, VMVT apie tai raštu informuoja pareiškėją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, ir nustato 10 darbo dienų terminą trūkstantiems dokumentams pateikti.

20. VMVT, išdavusi patikslintą Pažymėjimą, ankstesnio Pažymėjimo galiojimą panaikina.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Maisto tvarkymo subjektai turi teisę prašymus ir kitus Apraše nurodytus dokumentus VMVT pateikti per teisės aktų nustatyta tvarka įgaliotus atstovus.

22. Maisto tvarkymo subjektai Apraše nurodytus dokumentus ir informaciją gali pateikti per atstumą (paštu, faksu, el. paštu), elektroninėmis priemonėmis per kontaktinį centrą arba kreipdamiesi tiesiogiai į VMVT.

23. Už Pažymėjimo ar jo dublikato išdavimą, Pažymėjimo patikslinimą imama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

24. Pažymėjimas išduodamas maisto tvarkymo subjektui tik pateikus mokėjimo pavedimą su banko žymomis arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

25. Apie Lietuvos Respublikoje natūralaus mineralinio vandens pripažinimą arba Pažymėjimo galiojimo panaikinimą skelbiama leidinio „Valstybės žinios“ priede „Informaciniai pranešimai“, nurodant natūralaus mineralinio vandens šaltinio pavadinimą ir jam priklausančio gręžinio unikalų numerį, natūralaus mineralinio vandens naudojimo vietovę, valstybę ir natūralaus mineralinio vandens prekės aprašą (prekybinį pavadinimą) ir pateikiama informacija Europos Komisijai.

26. Maisto tvarkymo subjektas, praradęs Pažymėjimą, pateikia VMVT prašymą išduoti

Pažymėjimo dublikatą ir mokėjimo pavedimą su banko žymomis arba kvitą, patvirtinantį, kad sumokėta nustatytojo dydžio valstybės rinkliava. VMVT ne vėliau kaip per 3 darbo dienas išduoda Pažymėjimo dublikatą – išduoto Pažymėjimo nuorašą su žyma „Dublikatas“.

27. Maisto tvarkymo subjektas, pasikeitus jo pavadinimui, adresui, įmonės kodui ar kitiems duomenims, apie tai privalo per 10 dienų pranešti VMVT.

28. Asmenys, pažeidę Aprašo reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

29. VMVT sprendimai gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo (Žin., 1999, Nr. [13-310](#)) nustatyta tvarka Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [13-308](#); 2000, Nr. [85-2566](#)) nustatyta tvarka administraciniams teismams.

POŽEMINIO VANDENS ĮVERTINIMO ATASKAITOJE PATEIKIAMŲ DUOMENŲ REIKALAVIMAI

1. Vertinant požeminio vandens telkinio ir požeminio vandens šaltinio geologines sąlygas bei hidrogeologinę situaciją, taip pat šaltinio kaptažo bei vandens perdavimo paruošimui įrenginių technines bei technologines charakteristikas, turi būti pateikta:

1.1. Požeminio vandens telkinio bendroji regioninė situacija:

1.1.1. Regioninė geostuktūrinė požeminio vandens telkinio padėtis:

1.1.1.1. Bendroji telkinio geologinė ir tektoninė situacija;

1.1.1.2. Telkinio geologinis profilis (stratigrafija ir litologija).

1.1.2. Hidrogeologinės, hidrogeodinaminės ir hidrocheminės požeminio vandens telkinio sąlygos:

1.1.2.1. Telkinio hidrogeologinis profilis (sluoksnių seka, laidumas vandeniui, mitybos sričių padėtis);

1.1.2.2. Dengiančiųjų sluoksnių savybės ir telkinio apsauga nuo paviršinės taršos. Požeminio vandens telkinio ryšys su gruntiniu bei paviršiniu vandeniu;

1.1.2.3. Cheminę vandens sudėtį lemiančios sąlygos, atsižvelgiant į vandens uolienuų genezę ir savybes;

1.2. Požeminio vandens šaltinio lokali situacija:

1.2.1. Šaltinio vietovės pobūdis ir padėtis:

1.2.1.1. Duomenys apie šaltinio vietovės urbanistinę ir landšaftinę charakteristiką;

1.2.1.2. Tikslios kaptažo įrenginių koordinatės topografiniame 1:10000 mastelio žemėlapyje (sanitarinei apsaugos zonai nustatyti) ir detaliojo (1:1000) mastelio plane;

1.2.1.3. Kaptažo įrenginių vietovės ir vandens lygio matavimo taško absoliutus aukštis.

1.2.2. Geologinė požeminio vandens šaltinio situacija:

1.2.2.1. Šaltinio geologinė ir tektoninė situacija;

1.2.2.2. Šaltinio geologinis profilis (stratigrafija ir litologija).

1.2.3. Hidrogeologinės ir hidrogeodinaminės požeminio vandens šaltinio sąlygos:

1.2.3.1. Vandeningojo horizonto charakteristika, storis, vandeningąjį horizontą ribojančių vandensparų litologija, filtracinės savybės, vientisumas, ryšys su paviršiniu vandeniu, gruntiniu ir kitais vandeningais horizontais;

1.2.3.2. Vandeningojo horizonto hidraulinių bandymų duomenys: pjezometrinis lygis ir maksimalus leidžiamas lygio pažemėjimas vandens naudojimo metu, vandens lygio dinamika, debitas, cheminės požeminio vandens sudėties kitimo hidraulinio bandymo metu grafinis pavaizdavimas (tyrimai skiriami užtikrinti natūralų hidrodinaminį režimą ir stabilų cheminę paimamo vandens sudėtį);

1.2.3.3. Cheminės vandens sudėties leidžiamo kitimo diapazono, eksploatacinių požeminio vandens išteklių ir vandens paėmimo dienos režimo pagrindimas.

1.2.4. Požeminio vandens kaptažo, vandens pakėlimo ir perdavimo paruošimui įrenginiai, jų įrengimo bei naudojimo pradžios metai, įrenginių tipas, techninė būklė, hermetiškumas, vamzdyno

schema, medžiagų ir dangų, iš kurių jie pagaminti, pavadinimai ir tinkamumas liestis su vandeniu.

1.3. Požeminio vandens telkinio ir šaltinio (vandenvietės) regioninė ir lokali apsauga nuo antropogeninės taršos (sanitarinė apsaugos zona ir jos juostų ribos, zonos būklė ir būtinos priemonės gaunamo vandens apsaugai nuo taršos užtikrinti, antropogeninės taršos židinių inventorizacijos duomenys, zonos įsteigimo ir registracijos dokumentai).

2. Vertinant gaunamo požeminio vandens fizikines, chemines, fizikochemines ir mikrobiologines savybes, turi būti pateikta:

2.1. Bendrieji duomenys: kaptazo įrenginių, vandens mėginių ėmimo vietos aprašymas, vandens mėginių skaičius, paėmimo datos;

2.2. Nustatyti vandens jusliniai požymiai: išvaizda, skonis, kvapas mėginių ėmimo (gavybos) vietoje;

2.3. Nustatyti vandens fizikiniai ir fizikocheminiai parametrai gavybos vietoje: vandens temperatūros priklausomybė nuo aplinkos oro temperatūros žiemą ir vasarą, vandenilio jonų koncentracija (pH), savitasis elektrinis laidis atsižvelgiant į vandens temperatūrą mėginio ėmimo vietoje, ištirpęs deguonis (O_2), gamtinių radionuklidų turiniai aktyvumai pagal Lietuvos higienos normos HN 85:2011 „Gamtinė apšvita. Radiacinės saugos normos“ reikalavimus;

2.4. Nustatyti vandens cheminiai parametrai gavybos vietoje:

2.4.1. Pagrindinės sudedamosios dalys:

2.4.1.1. kationai ir anionai: litis (Li^+), natriis (Na^+), kalis (K^+), amonis (NH_4^+), magnis (Mg^{2+}), kalcis (Ca^{2+}), stroncis (Sr^{2+}), manganas (Mn^{2+}), geležis ($Fe^{2+/3+}$), fluoridas (F^-), chloridas (Cl^-), bromidas (Br^-), jodidas (I^-), nitritas (NO_2^-), nitratas (NO_3^-), sulfatas (SO_4^{2-}), hidrokarbonatas (HCO_3^-), hidrofosfatas (HPO_4^{2-});

2.4.1.2. nejonizuoti elementai: silicio rūgštis (H_2SiO_3), boro rūgštis (H_3BO_3);

2.4.1.3. bendra vandenyje ištirpusių mineralinių medžiagų koncentracija;

2.4.1.4. vandenyje ištirpęs laisvasis anglies dvideginis (CO_2);

2.4.1.5. sausosios liekanos $180^\circ C$ ir $260^\circ C$ temperatūroje.

2.4.2. Mikroelementai: stibis (Sb), arsenas (As), aliuminis (Al), alavas (Sn), baris (Ba), berilis (Be), cezis (Cs), kadmio (Cd), cinkas (Zn), chromas (Cr), varis (Cu), švinas (Pb), gyvsidabris (Hg), nikelis (Ni), rubidis (Rb), selenas (Se), sidabras (Ag), kobaltas (Co), molibdenas (Mo), vanadis (V), uranas (U).

2.4.3. Organinės medžiagos ir jų indikatoriai: permanganato skaičius, cianidai, bendroji organinė anglis, bendrasis organinis azotas, fenolis ir jo junginiai, paviršinio aktyvumo medžiagos, daugiacykliai aromatiniai angliavandeniliai, haloformai ir kiti halogeninti angliavandeniliai, halogeninti aromatiniai angliavandeniliai, pesticidai ir polichlorintieji bifenilai (PCB), ftalatų esteriai, antioksidatoriai ir kiti junginiai, jeigu yra pagrindo įtarti, kad jie gali ar galėjo užteršti požeminį vandenį.

2.5. Nustatyti vandens mikrobiologiniai parametrai. Tyrimais reikia patvirtinti, kad požeminis vanduo visiškai atitinka natūraliam mineraliniam vandeniui keliamus mikrobiologijos reikalavimus vandens gavybos vietoje iki bet kokio vandens paruošimo:

2.5.1. Pastovus ir įprastas konkrečiam šaltiniui kolonijas sudarančių vienetų skaičius $20-22^\circ C$ ir $37^\circ C$ temperatūroje. Nustatant šį skaičių, turi būti ištiriami vienodomis sąlygomis periodiškai paimti požeminio vandens mėginiai (ne mažiau kaip 30 mėginių);

2.5.2. Galinčių rodyti fekalinę vandens taršą mikroorganizmų skaičius: žarninių lazdelių (*E coli*) ir kitų koliforminių bakterijų skaičius 250 ml vandens mėginyje $37^\circ C$ ir $44,5^\circ C$ temperatūroje, žarninių enterokokų skaičius 250 ml vandens mėginyje, sulfitus redukuojančių sporinių anaerobų (klostridijų) skaičius 50 ml vandens mėginyje, žaliamelių pseudomonų (*P. aeruginosa*) skaičius 250

ml vandens mėginyje. Įtarus požeminio vandens užteršimą, turi būti pažymėta, ar vandenyje nėra parazitų bei patogeninių mikroorganizmų.

3. Vertinant iš trečiosios valstybės žemės gelmių gaunamo požeminio vandens naudojimo ir naudojimo sąlygų patikrinimų rezultatus (šių nuostatų 6.2.15 punktas), turi būti pateikta:

3.1. Duomenys apie techninius sprendimus apsaugant požeminį vandenį nuo taršos ir išsaugant vandens savybes, būdingas vandeniui jo gavybos vietoje:

3.1.1. Šaltinio, kaptažo, vandens paruošimo bei fasavimo įrenginių apsauga nuo vandens užteršimo pavojų;

3.1.2. Medžiagų, panaudotų kaptažo įrenginių, vamzdynų, rezervuarų ir vandens fasavimo įrenginių paviršiams, besiliečiantiems su natūraliu mineraliniu vandeniu, tinkamumas;

3.1.3. Vandens naudojimo, ypač talpyklų plovimo ir fasavimo sąlygų atitiktis higienos normų reikalavimams, siekiant išvengti neigiamo poveikio mikrobiologinėms ir cheminėms natūralaus mineralinio vandens savybėms;

3.1.4. Aseptinių sąlygų, gabenant natūralų mineralinį vandenį nuo gavybos iki fasavimo vietų užtikrinimas;

3.1.5. Draudimo gabenti natūralų mineralinį vandenį kitokiose talpyklose nei tos, kurios skirtos vartotojams, laikymasis;

3.2. Duomenys apie natūralaus mineralinio vandens tikrinimą:

3.2.1. Vandens gavybos valstybės atsakingos institucijos nuolatinių patikrinimų rezultatai, įskaitant mikrobiologinių, fizikocheminių ir cheminių vandens parametrų įvertinimo sąvadus;

3.2.2. Pareiškėjo vykdomos natūralaus mineralinio vandens programinės priežiūros rezultatai, įskaitant mikrobiologinių, fizikocheminių ir cheminių vandens parametrų įvertinimo sąvadus;

3.2.3. Maisto tvarkymo subjekto įdiegtas, įgyvendinamas ir vykdomas nuolatinės procedūras, paremtas savikontrolės sistemos rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų (RVASVT) principais.

Natūralaus mineralinio vandens
pripažinimo Lietuvos Respublikoje
tvarkos aprašo
2 priedas

(Pažymėjimo formos pavyzdys)

VALSTYBINĖ MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBA

**NATŪRALAUS MINERALINIO VANDENS PRIPAŽINIMO LIETUVOS RESPUBLIKOJE
PAŽYMĖJIMAS**

_____ Nr. _____

(data)

(vieta)

1. Maisto tvarkymo subjektas (pavadinimas, įmonės kodas, adresas)
2. Natūralaus mineralinio vandens šaltinio pavadinimas ir šaltiniui priklausančio gręžinio unikalus numeris
3. Natūralaus mineralinio vandens šaltinio vietovė
4. Natūralaus mineralinio vandens prekės aprašas (prekybinis pavadinimas)
5. Natūralaus mineralinio vandens paruošimo būdas
6. Kaptazo įrenginiai, jų skaičius ir įrengimo metai
7. Vandeningojo sluoksnio pavadinimas ir gylis nuo žemės paviršiaus, m
8. Rekomenduojamas paimamo natūralaus mineralinio vandens kiekis, m ³ /d
9. Rekomenduojamas natūralaus mineralinio vandens paėmimo režimas
10. Natūralaus mineralinio vandens temperatūra gavybos vietoje, °C
11. Bendra natūraliame mineraliniame vandenyje ištirusių mineralinių medžiagų koncentracija, apskaičiuota kaip sausoji liekana, mg/l

12. Pagrindinės natūralaus mineralinio vandens sudedamosios dalys ir jų koncentracijų vertės, mg/l
13. Pagrindinių natūralaus mineralinio vandens sudedamųjų dalių cheminė kompozicija, ekv proc.
14. Būdingi mikroelementai ir jų koncentracijų vertės, mg/l
15. Įpareigojimai arba sąlygos pareiškėjui
16. Išvada dėl natūralaus mineralinio vandens pripažinimo

Direktorius

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

A. V.
